

Mødet den 7. Novbr. 1912.

Fraværende: N. Joh. Laursen.

1. (J. Nr. 25³—1912). Skrivelse fra Indenrigsministeriet om Meddelelse af **Dispensation fra Lov Nr. 121 af 20. April 1906** for A/S Grand Hotel.
Til Efterretning.
2. (J. Nr. 165—1912). Skrivelse fra Aarhus Amtsråd om, at Spørgsmaalet om **Udvidelse af Tvangsarbejds- og Forsørgelsesanstalten ved Horsens** foreløbig er stillet i Bero.
Til Efterretning.
3. (J. Nr. 335—1912). Fra det i Anledningen nedsatte Udvalg forelaa følgende Forslag til **Tillæg til Politivedtægten i Medfør af Lov om Beværtning og Gæstgiveri af 10. Maj 1912:**

»Politivedtægtens § 67 affattes saaledes:

I.

Offentlige Beværtningssteder og andre Forretninger, hvor Spise- og Drikkevarer ere Genstand for offentlig Forhandling eller Uddeling, skulle i Reglen holdes lukkede: i Tidsrummet fra den 15. Maj til 15. August fra Kl. 12 Aften og i den øvrige Del af Aaret fra Kl. 11 Aften til Kl. 5 Morgen, og der maa i denne Del af Døgnet ingen Beværtning, Udskænkning eller

Handel finde Sted, og ingen Gæster indlades eller opholde sig paa slige Steder.

Med Byraadets Samtykke kan dog Politimesteren for enkelte Beværtningers Vedkommende gøre Undtagelser fra denne Regel paa de af Byraadet fastsatte Betingelser.

Under særegne Omstændigheder kan Politiet bestemme, at alle eller nogle af de offentlige Beværtningslokaler skulle holdes lukkede fra et tidligere Tidspunkt om Aftenen.

Bestemmelsen i denne §'s første Stykke skal ikke være til Hinder for Beværtning af Rejsende i Hoteller og Gæstgivergaarde udenfor de almindelige Beværtningslokaler samt paa Jernbanestationer, eller for Afholdelse af sluttede Selskaber, Baller o. desl. i særskilte til saadant Brug udelukkende bestemte Beværtningslokaler. Dog kan særlig Tilladelse til ogsaa at benytte de almindelige Beværtningslokaler gives af Politiet.

II.

Paa offentlige Beværtningssteder maa der ikke udskænkes berusende Drikke til Personer under 18 Aar eller til kendeligt berusede, ej heller til Fattiggaardens Lemmer, der kendes som saadanne.

Naar nogen paa et Beværtningssted er bleven beruset, er Værten ansvarlig for, at den Paagældende under tilstrækkelig Ledsagelse hjembringes eller afleveres til Politistationen.

Værten maa ikke tilstede eller taale, at Arbejdsløn eller Hyre udbetales i hans Lokaler.

III.

Alle Beværtningslokaler ere undergivne Politiets og Sundhedskommissionens Tilsyn.

Intet Lokale maa herefter tages i Brug til

saadan Næring, forinden det er godkendt af Politiet og Sundhedskommissionen i Henhold til denne Vedtægts Bestemmelser. Dette gælder ogsaa for Lokaler, der efter tidligere at have været benyttede til saadan Næring tages i Brug, efterat en efter Politiets og Sundhedskommissionens Skøn væsentlig Ombygning har fundet Sted, eller som ikke senest har været benyttet til saadan Næring.

Skal et Lokale, der benyttes til Beværternæring, overgaa til en ny til Næringen berettiget Bruger, kræves ligeledes Godkendelse af Politiet og Sundhedskommissionen, men det er da, forsaavidt angaar Beværtningslokaler, der d. $\frac{1}{12}$ 1909 alt var i Brug som saadanne, overladt til de nævnte Myndigheder at læmpe de i Nr. IV angivne Fordringer efter Forholdene i hvert enkelt Tilfælde.

IV.

De Fordringer, der maa fyldestgøres af Lokaler, der efter III behøve Godkendelse, ere følgende:

- a) I enhver Beværtning skal der være et for alle Gæster tilgængeligt Gæstelokale. Kan Adgangen til det større Gæstelokale fra andre Dele af Beværtningslokalerne kun naas ved at passere Gaden, Op- eller Gennemgange for Ejendommens Beboere, Beværtningens Økonomirum eller Rum, som ikke høre til Beværtningen, betragtes det ikke som tilgængeligt for alle Gæster. Lokalets Størrelse skal være mindst 30 m². I dette Lokale maa spanske Vægge eller lignende Skillerum kun anbringes vinkelret paa Lokalets Vægge og saaledes, at de ikke berøve dette nogen Tilgang af Lys og Luft; de

maa ikke have nogen større Højde over Gulvet end 2 m, og der skal stedse i Lokalet blive et sammenhængende Rum af mindst 25 m² Størrelse, frit for alle Adskillelser. Dele af Lokalet, som udskilles paa nævnte Maade, maa ikke dækkes af Portierer eller lignende.

Intet Lokale, der benyttes som Gæstelokale, maa have et mindre Gulvareal end 10 m².

Loftshøjden i samtlige Gæstelokaler skal mindst være 3 m.

I hvert enkelt Gæstelokale skal der være tilstrækkelig Adgang for Dagslys; intet Gæstelokales Vinduesareal maa være under $\frac{1}{6}$ af Lokalets Gulvareal, og mindst $\frac{1}{3}$ af det saaledes foreskrevne Vinduesareal skal være til at aabne til det fri, saafremt der ikke er sørget paa anden hensigtsmæssig Maade for fornøden Ventilation.

- b) I alle Beværtningslokaler skal Gulvet bestaa af eller være beklædt med et for Fugtighed uigennemtrængeligt Stof. Væggene skulle i mindst 2 m Højde være til at afvaske; dog kan der i enkelte Tilfælde af dekorative Hensyn afviges fra dette Krav. Lofter, der ikke kunne afvaskes, skulle hvidtes 2 Gange aarlig og i det hele holdes rene.
- c) I intet til en Beværtning hørende Lokale maa Gulvet ligge under det tilgrænsende Terrains Niveau, ej heller maa Beværtninger indrettes i Etager, som ikke fyldestgør Bygningslovens Forskrifter om Beboelsesrum.
- d) Beværtningslokaler maa kun indrettes i Forhuse eller i Forhuse og dermed sammenbyggede Side- eller Baghuse, saafremt samt-

lige Beværtningslokaler udgøre en sammenhængende Lejlighed.

- e) Til Fjernelse af fordærvet Luft skal der paa Politiets og Sundhedskommissionens Forlangende træffes saadanne Foranstaltninger, som nævnte Myndigheder give Anvisning paa.
- f) De til Beværtningslokaler hørende Økonomi- rum saasom Køkkener, Opvaskerum og andre Rum, der indrettes til Opvarmning og Kogning, skulle have en Loftshøjde af mindst 2,5 m og fyldestgøre de i foranstaaende Post a 4de Stykke samt for Køkkeners Vedkommende tillige de i 2det Stykke stillede Fordringer. Samtlige Lokaler skulle have Vægge, der kan afvaskes, eller hvis de have hvidtede Vægge og Loft, da skulde disse hvidtes mindst 2 Gange om Aaret, hvorhos Gulvene ikke maa være Jord og skal holdes i forsvarlig Stand.
- g) Ved enhver Beværtning skal der forefindes det fornødne Antal Latriner og Pissoirer. Staa disse i umiddelbar Forbindelse med Beværtningslokaler, skulle de være adskilte fra disse ved et Forrum med selvlukkende Døre, og iøvrigt i enhver Henseende, særlig ogsaa med Hensyn til Pissoirudskyldning, Beliggenhed og Adgang til Lys og Luft indrettes efter Politiets og Sundhedskommissionens Forskrifter.

V.

Saafermt Lokaler, der inden denne Vedtægts Ikrafttræden lovlig ere tagne i Brug til Beværtningsdrift, vise sig at frembyde mangelfulde Forhold med Hensyn til tilbørlig Adgang for Lys og Luft eller i det Hele med Hensyn

til Sundhed og Renlighed, kan Politiet og Sundhedskommissionen forlange foretaget Forbedringer af saadanne Forhold, og saafremt de ikke lade sig fyldestgørende udføre, forbyde Brugen af Lokalerne til Beværtningsdrift.

Fra 1. December 1919 komme foranstaaende Bestemmelser ogsaa til Anvendelse paa Lokaler, der lovlig ere tagne i Brug til Beværtningsdrift inden denne Vedtægts Ikrafttræden.

VI.

Beværtningslokaler med tilhørende Økonomi-
rum, Latriner og Pissoirer skulle holdes tilbørlig
rene.

VII.

Beværtningslokaler med dertil hørende Øko-
nomirum maa ikke benyttes til Natteophold.

VIII.

Ethvert Beværtningslokale, hvori Besøgende
opholde sig, skal, naar Dagslyset svigter, i
Rummets hele Udstrækning være rigelig oplyst
med kunstig Belysning.

IX.

Ethvert Gæstgiveri skal have mindst 6 Sove-
rum med mindst 6 Senge. Soverummene skulle
findes i samme Bygning som Gæstelokalerne,
have en Højde af mindst 2,5 m, 8 m³ Luftrum
pr. Soveleje og være forsynede med Vinduer
til at lukke op. Opadvendende Tagvinduer an-
ses i denne Henseende ikke for fyldestgørende.

Ingen Ejendom maa tages i Brug til Gæst-
giveri eller Herberg, forinden det er godkendt
af Politiet og Sundhedskommissionen.

Forsaavidt Gæstgiveriet indeholder Beværtningsrum, ere Bestemmelserne i denne Vedtægts
Art. III—VIII gældende for disse.

X.

Har en Gæstgiver ikke tillige Ret til almindelig Beværtning, skal de til Beværtning af Logerende og Tilrejsende bestemte Lokaler være saaledes beliggende og indrettede, at de ikke frembyde sig som Beværtningssteder for andre end dem, der lovlig kunne beværtet i Gæstgiveriet.◄

Formanden oplæste Lovens §§ 8 og 29, i Henhold til hvilke Forslaget var udarbejdet, og bemærkede dernæst, at Forslaget ikke indeholdt store Afgivelser fra de nugældende Bestemmelser, og at det forelaa ensstemmigt fra Udvalget. Endelig forelagde han Forslaget ved at oplæse det Punkt for Punkt. Som en af de mest betydende Ændringer fremhævede han, at Aldersgrænsen for de Personer, til hvilke der ikke maa udskænkes berusende Drikke, var sat op fra 16 til 18 Aar.

Jacobsen indsaa nok, at Bestemmelsen om Aldersgrænsen ikke blev anderledes end som foreslaaet af Udvalget, og skulde ogsaa gerne indrømme, at det var tidligt nok at kunne faa Spiritus ved 18 Aars Alderen, men han vilde dog ikke undlade at pege paa, at det kunde blive meget vanskeligt for Beværterne at skelne imellem, hvor vidt et ungt Menneske var 16 eller 18 Aar, og at Bestemmelsen derfor let kunde bringe Beværterne i Konflikt med Politiet. I flere andre Byer var Lavalderen blevet sat til 16 Aar, og Taleren havde da tænkt sig, at samme Grænse ogsaa kunde have været sat her, saa meget mere som Politimesteren i sit Forslag ogsaa havde foreslaaet denne Grænse.

Simonsen var glad over, at Udvalgets Forslag forelaa enstemmigt, hvilket næsten var mere, end Taleren havde ventet. Byraadet vilde derfor

sikkert ogsaa staa sig ved at tiltræde Forslaget, der vel nok var et Kompromis, saaledes som det forelaa, selv om enkelte kunde være lidt uenige med Forslaget paa et eller andet Punkt. Blandt de Punkter, der maaske kunde fremkalde nogen Betænkelighed, var Forslaget om at sætte Aldersgrænsen op til 18 Aar. Skønt den paagældende Bestemmelse vel kunde medføre forskellige Ulemper, var der næppe i Øjeblikket andet at gøre end som et Forsøg at følge Forslaget. Skulde der vise sig større Ulemper, kunde Bestemmelsen nok senere laves om. Alle var sikkert enige om at ønske, at unge Mennesker ikke maatte faa Spiritus eller blive berusede før 18 Aars Alderen, men alligevel maatte man ikke være saa sangvinsk at tro, at den Bestemmelse, der sigtede hertil, vilde komme til at øve nogen stor Indflydelse paa Ædrueligheden blandt de unge Mennesker. Ungdommen vaagede nøje over sin Selvstændighed og var let tilbøjelig til at demonstrere for den, hvis der skulde blive lagt den Hindringer i Vejen. Skulde Bestemmelsen om den højere Aldersgrænse derfor føre til, foruden Forviklinger for Beværterne, at de unge Mennesker købte Spiritus til Nydelse hjemme, vilde dette sikkert være værre, end hvis det blev tilladt Beværterne at sælge Spiritus til dem til Nydelse paa Stedet. Personligt vilde Taleren foretrække at sætte Grænsen ved 17 Aar, men da Udvalget enstemmigt foreslog at sætte den ved 18 Aar, skulde han tilraade Byraadet at følge Udvalgets Forslag for at se, hvorledes Bestemmelsen vilde komme til at virke.

Jacobsen fandt Bestemmelsen i Punkt IX, om at ethvert Gæstgiveri skulde have mindst 6 Soverum med mindst 6 Senge, vel streng, og mente, at den vilde komme til at gaa ret haardt

ud over de mindre Gæstgivere. For Tiden havde kun de færreste Gæstgiverier 6 Soverum, ganske simpelt fordi der ikke var rejsende nok til, at alle Gæstgiverier kunde have saa mange Værelser. At sætte Antallet ned til 4 vilde hjælpe en Del.

Politimesteren oplyste, at Bestemmelsen i Almindelighed ikke vedrørte de nuværende Gæstgivere, men kun de ny tilkommende. For disse var Forholdet det, at de ikke maatte beværte andre end tilrejsende, og derfor var det meget rimeligt at forlange saa mange Soverum, at vedkommende kunde leve deraf. For ældre Gæstgiverier vilde Bestemmelsen kun komme til at gælde, hvis de var saa svinske, at man maatte gaa frem efter Punkt V.

Forslaget vedtoges.

Fra samme Udvalg forelaa endvidere følgende Forslag til **Vedtægt i Henhold til Lov Nr. 104 af 10. Maj 1912 om Beværtning og Gæstgiveri samt om Handel med stærke Drikke for Aarhus Købstad:**

»§ 1.

Bevillinger til Beværtning med Ret til Udsenkning af stærke Drikke meddeles i Aarhus Købstad efter Forholdet: 1 Bevilling for hver 500 Indbyggere.

Antallet af Bevillinger til Beværtning uden Udsenkning af stærke Drikke fastsættes til 20.

§ 2.

Alle Bevillinger, som i Henhold til ovennævnte Lov og foranstaaende § 1 meddeles i Kommunen fra og med 1. Januar 1913, udfærdiges for et Tidsrum af 5 Aar.«

Formanden oplæste Lovens §§ 13 og 10, i Henhold til hvilke Forslaget var udarbejdet. Dernæst oplyste han, at der for Tiden fandtes ialt 171

Beværtninger her i Byen, at der, hvis man regnede efter Lovens Norm, 1 for hver 350 Indbyggere, vilde blive ca. 180, og at der efter det foreliggende Forslag først naar Antallet var under 126 vilde blive udstedt ny Bevillinger.

Forslaget vedtoges.

4. (J. Nr. 394—1912). Fra det i Anledning af Lov Nr. 104 af 10. Maj 1912 nedsatte Udvalg forelaa følgende Forslag til **Fastsættelse af Brændevinsafgift** i Henhold til nævnte Lov:

Ølhandlere, der forhandle skattepl. Øl	25 Kr aarl.	
Detailhandlere og Købmænd.....	50	»
Gæstgivere	100	»
Beværttere med Gæstgiveri.....	300	»
Beværttere uden do	100	»
Stort Billard.....	20	»
Lille Billard og Keglebane	10	»

Formanden oplæste de paagældende Bestemmelser i Loven og Udvalgets Forslag.

Carl Laur sen bemærkede, at Korporationen af Beværttere havde ønsket Brændevinsafgiften fastsat i Forhold til vedkommendes Omsætning, og at Udvalget havde fundet denne Tanke tiltalende, men for Tiden vanskelig at gennemføre paa Grund af det utilstrækkelige Materiale. Naar Loven om Bogføringspligt havde virket i 3 Aar, vilde man have et bedre Grundlag at bygge paa.

Forslaget vedtoges.

5. (J. Nr. 391—1912). Meddelelse fra Amtet om, at Funktionstiden for nedenstaaende Medlemmer af **Søretterne** i Aarhus Amt udløber med indevæende Aar, samt Forespørgsel om, hvorvidt Byraadet finder Anledning til at ønske nogen Forandring:

Konsul E. Bergmann, Aarhus.

Skibsfører J. Christensen, Aarhus.

Skibsbygmester S. Christoffersen, Aarhus.

Mægler Oluf Vang, Horsens.

Maskinfabrikant H. Vestesen, Aarhus.

Fhv. Dampskibsfører Hygom, Aarhus.

Fisker Fr. Aamann, Horsens.

Grosserer L. Hammerich, Aarhus.

M i k a e l J o h a n s e n foreslog at indstille Lods Holm i Stedet for Skibsfører J. Christensen, som er afgaaet ved Døden, og iøvrigt de afgaaende.

S i m o n s e n vilde ikke mere være med til at foreslaa Medlemmer til Søretterne, da det havde vist sig, at Stiftamtmanden aldrig tog noget Hensyn til de Mænd, Flertallet indstillede, uagtet de stedse havde været velkvalificerede Folk, men Gang paa Gang havde beskikket Folk, der syntes ganske uværdige til at dømme deres Medmennesker. Blandt de afgaaende Medlemmer fandtes saaledes en Mand, som Gang efter Gang blev beskikket, uagtet det var vitterligt, at han var Alkoholist.

F o r m a n d e n ringede.

S i m o n s e n syntes, at Flertallet skulde lade være med at lege med i en saadan Humbugskomedie længere.

J a k o b J e n s e n begreb ikke, hvorfor Formanden havde grebet til Klokken, da det dog vel var Meningen, at Byraadets Medlemmer maatte udtale sig om de Sager, der behandledes, ellers vilde Formanden let kunne føre en Sag igennem blot ved at sætte den paa Dagsordenen for et offentligt Møde. Hr. Simonsens Udtalelse var fuldt korrekt. Skibsbygmester Christoffersen var Alkoholist. Taleren forstod ikke, hvorledes det kunde være, at Stiftamtmanden aldrig antog dem, Flertallet indstillede. For Horsens Vedkommende var det anderledes; her var Forholdet saaledes, at man maatte faa den Antagelse, at der toges Partihensyn. Taleren havde

dog Lyst at prøve engang endnu og vilde derfor foreslaa at indstille Sandhandler J. B. Petersen i Stedet for afdøde Skibsfører Christensen.

Formanden havde intet imod, at Byraadets Medlemmer udtalte sig frit, men var blevet kaldt frem, netop fordi Hr. Simonsen ikke nævne Navnet paa den, han kritiserede.

Jakob Jensen vilde, da de Herrer fra den anden Side ikke selv fandt det passende, stille Forslag om, at Skibsbygmester Christoffersen udgik af Listen.

Formanden spurgte, om det saa var Meningen at indstille Lods Holm i Stedet for Christoffersen.

Jakob Jensen ønskede kun at foreslaa, at Christoffersen gled ud.

Det vedtoges med 11 Stemmer at foreslaa Sandhandler J. B. Petersen i Stedet for Skibsfører J. Christensen, der er afgaaet ved Døden. 8 Medlemmer stemte for Lods Holm. Efter Forslag af Jakob Jensen foretoges Afstemning over, hvorvidt Skibsbygmester Christoffersen bør udgaa af Fortegnelsen. 11 stemte for, ingen imod.

6. (J. Nr. 235—1912). Meddelelse fra Lønudvalget om, at det til de kommunale Arbejdsmænds Fagforening havde sendt følgende Svar paa et **Andragende om, at Kommunens Arbejdsmænd maa komme i Arbejde efter Anciennitet:**

»I Anledning af Fagforeningens ærede Skrivelser til Byraadet af 8. Juli, 30. September og 25. Oktober d. A., som er sendte til Lønudvalgets Erklæring, meddeles, at det ikke er Udvalget bekendt, at Overenskomstens § 17 ikke overholdes, ligesom Udvalget er af den Formening, at Arbejdere, der tidligere har været i Kommunens Tjeneste, og som egner sig til Arbejdet,

ved Nyantagelse genantages fremfor fremmede Arbejdere.

Udvalget skal derfor anmode Fagforeningen om at paapege, i hvilke bestemte Tilfælde og under hvilke Udvalg de paaklagede Forhold har fundet Sted.«

Til Efterretning.

7. (J. Nr. 367.—1912). Meddelelse fra Udvalget for Belysningsvæsenet om, at det paa et **Andragende om Lønforbedring fra Maskinassistenterne af 2. Kl. paa Elektricitetsværket** har svaret saaledes:

»I Anledning af Deres Andragende til Byraadet af 17. Oktober d. A. meddeles, at Deres Andragende ikke kan optages til Behandling, førend en almindelig Revision af Lønregulativet finder Sted«.

Til Efterretning.

8. (J. Nr. 383—1912). Andragende fra Aarhus Grundejerforening om **Ophævelse eller Indskrænkning af Gadehandelen** med Frugt, Fisk og lignende.

F o r m a n d e n henviste til Politimesterens Erklæring, i hvilken udtaltes, at Politimesteren var enig med Grundejerforeningen i, at Gadehandelen i sanitær Henseende og med Hensyn til Støj havde ret uheldige Sider, men at man dog næppe helt kunde komme bort fra den, fordi det var tilladt at omføre til Salg Landmandens Produkter, derunder indenlandsk Frugt. Angaaende Gadehandelen med Sukkerstænger, Bolcher etc. bemærkede Politimesteren, at man for nogle Aar siden havde truffet den Ordning, at disse Artikler ikke blev udraabt, men forhandlet fra faste Stadelpladser af 10 ældre, svagelige Folk, der dertil havde faaet Tilladelse, og med Hensyn til Gadehandelen med Fisk anførte han, at denne Handel forment-

lig kunde forbydes, men at han dog maatte gøre opmærksom paa, at den havde fundet Sted i umindelige Tider, og at mange Smaafolk ved Forbud der imod vilde miste deres Næring. Taleren fandt det rigtigst at henvise Andragendet til den meget nær forestaaende Revision af Politivedtægten.

O l e s e n fandt det underligt, at et saadant Andragende kunde fremkomme. Det var de mere velhavende, der vilde trykke de mindre velhavende. Grundejerforeningen havde vist ikke tænkt paa, hvad dets Ønske kunde føre til, og hvilken Indflydelse det kunde faa blandt andet paa Byens Budget. Mange af de gadehandlende var ældre eller svagelige Folk, ofte med en eller anden Legemsfejl, og mistede de deres Næring, vilde utvivlsomt en Del af dem falde Byen til Byrde, dels gennem Fattigvæsenet, dels gennem Alderdomsunderstøttelsen. Andragendets Bemærkninger om sanitære Forhold kunde finde bedre Anvendelse andre Steder, f. Eks. overfor tuberkuløse Hjem. Andragendet syntes i det hele taget i høj Grad forhastet, saa Taleren skulde foreslaa, at man slet ikke befattede sig med det.

M i k a e l J o h a n s e n gjorde opmærksom paa, at Andragendet var foranlediget ved en Mængde Henvendelser fra Grundejere og Næringsdrivende, for hvem Gadehandelen følte som en stor Ulempe. Det skulde gerne indrømmes, at det vilde være haardt for en Del af de gadehandlende at komme af med den Virksomhed, hvorved de tjente deres Brød, men paa den anden Side var Gadehandelen ogsaa til stor Gene for syge og nervøse Folk, der sikkert led stærkt under den høje Raaben. I hvert Fald vilde en Indskrænkning af denne Handel utvivlsomt være særdeles heldig. Hr. Olesens Bemærkning om de mere velhavende, der vilde trykke

de mindre velhavende, skulde Taleren ikke komme ind paa, men kun i den Anledning oplyse, at Klagerne i de fleste Tilfælde var fra mindre Næringsdrivende og Grundejere. Da der for nogle Aar siden forelaa en lignende Henvendelse, var der blevet taget Hensyn dertil. Iøvrigt var alle nødt til at rette sig efter Loven, og den forbød Gadehandel med meget af det, de gadehandlende faldt bød f. Eks. Chokolade og udenlandsk Frugt. At de næringsdrivende beklagede sig, var meget forstaaeligt, for det var ikke morsomt for dem, naar de selv skulde betale Butiksløje, at have gadehandlende holde udenfor deres Døre og sælge de samme Varer som de selv. I sanitær Henseende var Gadehandelen meget uheldig navnlig for Børn. At en Indskrænkning af denne Handel skulde komme til at tynges synderligt paa Budgettet, kunde Taleren ikke tro; i hvert Fald kunde en Del af de paagældende nok arbejde paa anden Maade. Taleren vilde anmode Byraadet om at tage alt det Hensyn til Andragendet, der kunde tages, uden at andres Interesser blev gaaet for nær, og han havde intet imod, at Andragendet blev henvist til Revisionen af Politivedtægten.

Simon sen syntes, at Grundejerforeningens Bestyrelse kunde beskæftige sig med mere nyttige Opgaver end at fremsende saadanne Andragender, og foreslog i Henhold til Politimesterens Erklæring at afvise Andragendet med det samme og ikke henvise det til Politivedtægtens Revision. Det i Andragendet anførte om sanitære Forhold og Handel med udenlandsk Frugt kunde godt have været udeladt, da der ingen Tvivl var om, at de handlende vilde blive ved at forhandle de Varer, det i denne Forbindelse drejede sig om, enten Gadehandelen dermed blev forbudt eller ej. At gaa

med til Andragendet vilde berede store Vanskeligheder for mange Smaafolk, der kæmpede haardt nok endda. Skulde Gadehandlernes Raaben forbydes, burde al Larm forbydes, baade Sporvognskørsel, Vognfærdsel og Fabriksfløjter. Det var ejendommeligt at lægge Mærke til, at en Bestyrelse som Grundejerforeningens, der vel bestod af den Slags Folk, der altid raabte op om den personlige Frihed, nu som altid var imod Smaafolks Frihed til at tjene deres Brød, men aldrig talte om Truster eller lignende. Taleren syntes, at Grundejerforeningen skulde se lidt stort paa Forholdene, da der aldrig var sket Misbrug med Gadehandelen. Iøvrigt maatte det ogsaa erindres, at Gadehandelen, navnlig med Fisk, betød en Behagelighed for mange.

Olesen gik ud fra, at det var Særinteresser, der havde dikteret Andragendet, altsaa for at Grundejerne kunde faa deres Lokaler lejet godt ud. Man maatte da erindre, at dette bebød Varefordyrelse. Det var saaledes ikke af sanitære, men af egenyttige Hensyn, at Andragendet var indsendt. Den meget omtalte Raaben kunde næppe genere nogen. I Virkeligheden var det heller næppe de smaa handlende, men Grundejerns Interesser, man ønskede at fremme.

Samuelson var ganske overbevist om, at en Del af de gadehandlende vilde komme under offentlig Forsorg, hvis Gadehandelen blev forbudt. Mange Husmødre, der ikke holdt Pige, var desuden meget glad for denne Form for Handel. Taleren anbefalede at afvise Andragendet, som der ingen Grund var til at tage op ved Politivedtægtens Revision. Han kunde næppe tro, at de sanitære Forhold havde spillet nogen større Rolle for Grundejerforeningen, dem plejede Grundejerne i hvert Fald ikke at tage stort Hensyn til, og For-

eningens Formand, Hr. Mikael Johansen, glemte ikke at give Sundhedskommissionen et Hip, naar den havde forbudt Benyttelse af sundhedsfarlige Boliger. Taleren var selv Medlem af Grundejerforeningens Bestyrelse, men han havde ikke været med til at vedtage dette Andragende, som han heller ikke kunde anbefale.

M i k a e l J o h a n s e n vilde selvfølgelig være med til at varetage Grundejernes Interesser, men maatte dog protestere, naar det blev sagt, at Andragendet var indgivet udelukkende af egoistiske Hensyn. De sanitære Hensyn havde man saaledes tillagt megen Betydning. Hr. Samuelsen havde ganske vist ikke været til Stede i Grundejerforeningens Bestyrelse, da Andragendet blev udarbejdet, men han havde dog været med til noget af Forhandlingen om det. Ingen var berettiget til at indvende noget imod, at Grundejerne gjorde deres Ret gældende, og vilde Byraadet ikke imødekomme dem, var der i hvert Fald for de Varers Vedkommende, der ikke maatte faldbydes ved Gadehandel, andre Veje at gaa.

J a c o b s e n kunde ikke stemme for Andragendet og kunde ikke tro, at Grundejerforeningen havde overvejet, hvilken Skade dette kunde gøre, f. Eks. med Hensyn til at hindre arbejdsløse om Vinteren i at tjene en Smule ved at faldbyde en eller anden Vare. Taleren anbefalede at afvise Andragendet med det samme.

H a r a l d J e n s e n udtalte Ønsket om, at den Slags Andragender fremkom under rigtig Adresse. Han var ganske overbevist om, at den største Del af Grundejerne havde samme Syn paa Andragendet som Byraadets Flertal. I Virkeligheden var Andragendet da ogsaa kun fra Grundejerforeningens Bestyrelse. Et enkelt Medlem havde maaske

følt sig generet af en Gadehandler, og saa rejstes hele denne Sag. Iøvrigt var det ikke første Gang, at Grundejerforeningens Bestyrelse optraadte saaledes, saa Taleren vilde henstille til Hr. Mikael Johansen som Foreningens Formand at lade den Slags Sager behandle i Foreningen, inden de kom frem.

Olesen skulde overfor en Bemærkning af Hr. Mikael Johansen om, at det, der kom fra Grundejerforeningen, ikke blev venligt modtaget i Byraadet, gøre opmærksom paa, at alle Byraadsmedlemmerne paa to nær, Formanden og Fru Dagmar Petersen, var Grundejere. At Byraadet ikke kunde følge Grundejerforeningen i denne Sag, var fordi det ikke vilde gaa med til noget Misbrug.

Samuelson bekræftede, at han var Medlem af Grundejerforeningens Bestyrelse. Han var blevet valgt engang, da han ikke var til Stede, og ønskede ikke mere at modtage Genvalg. Et andet Bestyrelsesmedlem, Hr. Clemensen, havde overfor Taleren udtalt, at han ikke sympatiserede med Andragendet.

Mikael Johansen oplyste, at Andragendet var underskrevet »Paa Bestyrelsens Vegne« og ikke paa Grundejerforeningens, og at den paagældende Beslutning var underskrevet i Foreningens Protokol med 6 Bestyrelsesmedlemmers Navne. Naar Arbejderførerene Gang efter Gang talte Arbejdernes Sag, maatte Grundejerforeningens Bestyrelse vel ogsaa have Lov til at tale Grundejernes Sag. Taleren gad vide, om Byraadets Flertal vilde stille sig anderledes til Andragendet, selv om dette var vedtaget enstemmigt paa en Generalforsamling.

Clemensen havde i Grundejerforeningens Bestyrelse fremhævet sine Betænkeligheder, men

var under Diskussionen kommet til en saadan Anskuelse, at han fuldstændig kunde slutte sig til den øvrige Bestyrelse med Hensyn til Andragendets Indsendelse. Taleren havde megen Sympati for Smaafolk, nogle mente vel endda for megen, men han troede ikke, der kunde siges meget til, at Gadehandelen kom under saa godt ordnede Forhold som mulig, og han var ganske vis paa, at Bestyrelsen var i Kontakt med Grundejerne med Hensyn til Andragendet. Han ansaa det for rigtigst, at dette blev taget under Overvejelse ved Politivedtægtens Revision.

H a r a l d J e n s e n skulde ikke søge at forhindre Hr. Mikael Johansen i at paatale de Sager, han følte sig forpligtet til at paatale, men vilde kun henstille, at Sagerne kom frem i det rigtige Navn. Taleren var selv Medlem af Grundejerforeningen, men han kunde ikke nægte, at han følte sig noget brøsthouden ved, at Bestyrelsen hvert Øjeblik talte paa Grundejerners Vegne. Dette var en Tilsnigelse, da Sager som den foreliggende først burde drøftes paa Generalforsamlingen. Hr. Mikael Johansen havde talt om at gaa andre Veje; Taleren vidste ikke, om Hr. Mikael Johansen vilde søge Audiens hos Kongen, men i hvert Fald vilde Taleren bede Hr. Mikael Johansen om i saa Fald ikke at gaa paa hans Vegne, og det samme vilde vist mange flere af Grundejerforeningens Medlemmer.

S a m u e l s e n hævdede, at Hr. Clemensen for nogle Dage siden havde udtalt, at han egentlig var imod Andragendet, fordi det vilde komme mange Smaafolk til Livs.

J a k o b J e n s e n vilde have fundet det mere naturligt, om det havde været Handelsforeningen, der var kommet med Andragendet.

Carl Laursen oplyste, at Spørgsmaalet om Gadehandelen ofte havde været drøftet i Handelsforeningen. De gadehandlende solgte tit Ting, som de ikke havde Lov til at sælge, saasom Appelsiner og Chokolade. Taleren var glad ved, at Sagen nu var kommet frem.

Mikael Johansen tvivlede ikke om, at der vilde blive Flertal for Andragendet paa Grundejerforeningens Generalforsamling, hvis det kom frem paa den. Hr. Harald Jensen havde sikkert ikke altid haft Bemyndigelse fra alle dem, han repræsenterede, naar han talte. Grundejerforeningens øvrige Bestyrelse var lige saa human som Hr. Samuelsen og havde ogsaa haft sine Betænkeligheder ved Sagen, men naar alle Hensyn toges i Agt, deriblandt ogsaa at en Del af de gadehandlende var unge raske Mennesker, maatte det dog vist siges, at det vilde være heldigt, om Gadehandelen kunde blive noget indskrænket. For Resten var Sagen jo lige god, hvilken Side den end blev rejst fra.

Harald Jensen havde ikke forlangt, at Hr. Mikael Johansen skulde være enig med alle dem, han repræsenterede, men det var vist meget tvivlsomt, om Flertallet var enigt med ham. Derimod kunde Hr. Mikael Johansen ikke paavise noget Tilfælde, hvor Taleren havde talt for en Sag uden at have Flertallet af dem, han repræsenterede, bag sig.

Det vedtoges at afvise Sagen.

9. (J. Nr. 373—1912). Skrivelse fra Skolekommissionen om Skolernes Virksomhed til Forhindring af Børns og unge Menneskers Uorden med Hensyn til **Tilsmudsning af Facader, Beskadigelse af offentlige Anlæg** og lignende samt Henstilling om, at Politiet maa faa Anmodning om at vise

lidt større Fasthed overfor Børns og unge Menne-
skers Uorden navnlig i Byens Udkanter, at »In-
skriptioner«, som maatte fremkomme paa Hus-
facader eller paa offentlige Nødtørftsanstalter, straks
beordret fjernet, og at der paa passende Steder
anbringes Kurve til Papir og Affald.

F o r m a n d e n henviste til Politimesterens
Erklæring, der gik ud paa, at Betjentene tidligere
havde faaet Ordre til at fjerne »Inskriptioner«,
hvor de maatte forekomme, og at Ordren derom
nu var blevet gentaget, samt at de havde faaet
Paalæg om nøjere at vogte paa Børns Opførsel
paa Gaderne. Det forekom Taleren, at Sagen
hørte under saavel Forskønnelsesudvalget som Bro-
lægningsudvalget.

J a k o b J e n s e n henstillede til Brolægnings-
udvalget, Skovudvalget og Forskønnelsesudvalget
at tage Tanken om Anbringelse af Kurve til Papir
og Affald til Efterretning. Det var kedeligt at se,
hvorledes Stranden lige fra Havnen til Holme
undertiden var oversaaet med Papir. Endvidere
henstillede han, at det blev paaset, at »Inskrip-
tioner« i offentlige Nødtørftshuse blev fjernet saa
hurtigt som muligt.

M i k a e l J o h a n s e n oplyste, at Sagen var
blevet rejst af Grundejerforeningerne paa Grundlag
af et udmærket Foredrag, som Hr. Simonsen for
nogle Aar siden havde holdt paa Foreningernes
Repræsentantskabsmøde. Grundejerforeningerne
havde henvendt sig til Kultusministeriet om Sagen,
men Ministeriet havde ment, at Skolekommission-
erne maatte tage sig af Forholdet. Man havde
da her henvendt sig til Skolekommissionen, og
det syntes allerede, som om Forholdet havde bedret
sig en Del, hvad Lærerne skulde have Tak for.
Iøvrigt havde ogsaa flere Børn selv taget Sagen

op; en Dreng i den nordre Bydel havde saaledes for udvist Paapassenhed faaet en Gave fra Grundejerforeningen. Taleren vilde samtidig med, at han anmodede Byraadet om at slutte sig til Henvendelsen, bringe Skolekommissionen en Tak for den Hjælp, den havde ydes til at holde Byen ren og pæn.

Skrivelsen toges til Efterretning, idet særlig Bro-lægningsudvalget, Forskønnelsesudvalget og Skovudvalget anmodedes om at foretage det videre fornødne til Sagens Gennemførelse.

10. (J. Nr. 386—1912). Cirkulære fra Købstadsforeningen om at rette Henvendelse til Finansministeriet om, at det **paalægges Toldkamrene i Havne-stæderne gratis at meddele Byraadene specificeret Oplysning om Havne- og Bropenge.**

Det vedtoges at tiltræde Havneudvalgets Erklæring, der gik ud paa, at det vilde være ønskeligt gratis at faa saa fyldige Oplysninger som muligt fra Toldkamrene om Havne- og Bropenge.

11. (J. Nr. 361—1912). Andragende fra Auktionsholder G. W. Thomsen til Landbrugsministeriet om Bevilling til uden Auktionsdirektørens Mellemkomst og uden Erlæggelse af Afgifter at afholde **frivillig offentlig Auktion over indenlandske Haveprodukter** og indenlandsk Frugt.

Det vedtoges at anbefale, at det ansøgte bevilges forsøgsvis for 1 Aar.

12. (J. Nr. 3—1912). Indstillinger om **Efterbevilling af Overskridelser** i Budgettet for 1911—12 fra Skovudvalget, Udvalget for kommunale Valg, Overtilsynet med Snekastningen, Kirkegaardsbestyrelsen og Forskønnelsesudvalget. -- 2. Behandling.

Efterbevilling meddeltes.

13. (J. Nr. 3—1912). Indstillinger om **Efterbevilling af Overskridelser** i Budgettet for 1911—12 fra

Indkvarteringskommissionen, Politimesteren, Bestyrelsen for Observatoriet, Sygehusudvalget, Brandkommissionen, Sundhedskommissionen, Udvalget for Bygninger og Inventar, Kasseudvalget og Markudvalget.

Overgik til 2. Behandling.

14. (J. Nr. 22¹⁰—1912). **Købekontrakt** med Snedkermester P. Petersen angaaende en Grund ved Læsøesgade.

Godkendtes.

15. **3 Andragender om Dispensation fra Bygningslovens §§ 21 og 11 og fra Bygningsvedtægtens §§ 14 og 25 for Ejendommene**

- a. (J. Nr. 2³⁴—1912) Mørksgade Nr. 5,
- b. (J. Nr. 2³³—1912) Mørksgade Nr. 7 og
- c. (J. Nr. 2³⁵—1912) Bruunsgade Nr. 46—48.

Anbefaledes paa de af Bygningskommissionen og Sundhedskommissionen foreslaaede Vilkaar.

16. **2 Andragender om Approbation paa Udstykningsplan for**

- a. (J. Nr. 1²⁵—1912) Matr. Nr. 1836 a af Bygrundene og
- b. (J. Nr. 1²⁴—1912) Matr. Nr. 743 a af Bygrundene fra Marselisborg.

Anbefaledes.

